

OPCJE OFEROWANE NA STUDIACH MAGISTERSKICH

W SEM. ZIMOWYM 2021/22

Opcja przekładoznawstwo: *Tourist Texts in Translation*

dr hab. Władysław Chłopicki, prof. UJ

Studenci analizują i tłumaczą różne rodzaje typowych tekstów turystycznych (ulotka, wpis katalogowy, opis hotelu, atrakcji turystycznej itp., fragment przewodnika). Poznają strategie stosowane w tłumaczeniu tekstów turystycznych, jak również polskie/angielskie ekwiwalenty wybranych nazw i zjawisk geograficznych czy kulturowych. Przekłady dokonywane będą przede wszystkim na język polski, choć kilka tekstów będzie także tłumaczonych na język angielski. Teksty anglojęzyczne są dobierane tak, aby odzwierciedlały różnorodność krajów anglojęzycznych i odmian języka angielskiego.

Opcja przekładoznawstwo: *Digital Tools in Literary and Translation Studies*

dr hab. Jan Rybicki, prof. UJ

Zajęcia pt. "Narzędzia cyfrowe w badaniach literaturo- i przekładoznawczych" to wprowadzenie w fascynujący świat ilościowych analiz tekstu literackiego w oryginale i przekładzie. Uczestnicy kursu dowiedzą się, że komputer potrafi pomóc wykryć autorstwo tekstu, zdemaskować plagiat, określić chronologię utworu, jego gatunek, a czasem wiek i gender (a może nawet płeć) autora/ki – i, co ważniejsze, nauczą się to robić. Umiejętność programowania jest całkowicie niekonieczna – zajęcia są prowadzone tak, by nie przestraszyć najbardziej nawet zagorzałych humanistów!

Opcja przekładoznawstwo: *Film Genre in Translation*

dr hab. Agata Hołobut, prof. UJ

Podczas tych praktycznych warsztatów poświęconych przekładowi filmowemu, skupimy się na dwóch technikach tłumaczenia audiowizualnego: wersji lektorskiej i napisach, doskonaląc umiejętności interpretacji, kondensacji i redukcji dialogów w tłumaczeniu audiowizualnym oraz naczytywania dialogów i poprawnej redakcji napisów w programie do ich edycji. Podczas kolejnych zajęć zajmiemy się wyzwaniami, jakie stawiają przed tłumaczem różne gatunki filmowe: film historyczny, adaptacja klasyki literackiej, film obyczajowy, kryminalny i superbohaterski, produkcja *science fiction*, animacja, film artystyczny. Spróbujemy również swoich sił w tłumaczeniu lektorskim produkcji non-fiction. Szczegółowymi zagadnieniami, jakimi zajmiemy się na zajęciach, będą problemy związane z archaizacją (zwroty grzecznościowe), stylizacją literacką i potoczną (kolokwializm, wulgaryzm), żargonem (policyjnym, naukowym) w tłumaczeniu na potrzeby ekranu.

Opcja projektowa: Introduction to Technical Writing

dr Andrzej Kurtyka

Kurs ma charakter praktyczny i skupia się na prezentacji strategii klarownego komunikowania informacji w kontekście technologii. Kurs wyjaśnia specyficzny kontekst takiej komunikacji i uczy podstawowych zasad projektowania dokumentów takich jak: analiza odbiorcy, klarowność i precyzja przekazu, organizacja tekstu, prawidłowy styl, unikanie wieloznaczności, retoryka wizualna itp. Kurs prezentuje praktyczne podstawy pisania instrukcji obsługi z wykorzystaniem DITA (Darwin Information Typing Architecture).

Kurs jest wynikiem współpracy IFA z firmą Motorola Solutions Polska.

Opcja literaturoznawstwo: Creative writing: write your own play with an American playwright

prof. Carlos Morton

Amerykański dramaturg Carlos Morton opowie o swoim dramatopisarstwie i pomoże studentom w napisaniu 10-minutowej sztuki zwracając uwagę na jej fabułę, postaci, styl, tematykę i widowiskowość. Sztuki zostaną zaprezentowane podczas zajęć, aby po poprawkach trafić na scenę.

Opcja literaturoznawstwo: From *Julius Caesar* to *Trumpus Caesar*: ways of dramatic adaptation

prof. Carlos Morton

Adaptacja teatralna. Amerykański dramaturg Carlos Morton pokaże, jak wykorzystuje klasyczne inspiracje dramatyczne w swoich politycznie i społecznie zaangażowanych dramatach. Proces adaptacji teatralnej zostanie pokazany przez porównanie sztuk Mortona ze sztukami Szekspira, Moliera i Eurypidesa, które służyły autorowi jako źródła.

Opcja literaturoznawstwo: Auto/biographical writing in the 20th and 21st centuries

dr hab. Robert Kusek, prof. UJ

Kurs poświęcony różnorodnym formom pisarstwa auto/biograficznego w XX i XXI wieku. Wśród analizowanych zjawisk literackich znajdują się takie gatunki życiopisania jak autobiografie, pamiętniki, powieści biograficzne, auto/biograficzne powieści graficzne, czy autofikcje.

Opcja literaturoznawstwo: South African literature and Central Europe

dr hab. Robert Kusek, prof. UJ

Kurs poświęcony związkom pomiędzy literaturą południowoafrykańską a literackim i kulturowym uniwersum Europy Środkowej. Analiza wybranych utworów pisarek i pisarzy południowoafrykańskich zostanie uzupełniona o lekturę środkowoeuropejskich klasyków, takich jak Isaak Babel, Zbigniew Herbert, czy Franz Kafka.

Opcja literaturoznawstwo: The Many Faces of the Avant-Garde: A Critical Introduction

mgr Krystian Piotrowski

Kurs stanowić będzie wprowadzenie do pisarstwa awangardowego i dwudziestowiecznej kultury eksperymentu. Uciekając od już przetartych ścieżek literackiego mainstreamu, na zajęciach udamy się na pogranicza i dzikie rubieże literatury, które to staną się właściwym centrum naszych krytycznoliterackich rozważań. Przyjrzymy się sylwetkom najciekawszych awangardystów oraz głównym nurtom prozy eksperymentalnej (od modernizmu po post-postmodernizm; od surrealizmu po surfiction), omówimy rozwój anty-powieści i powstanie brytyjskiej „Nowej Fali”, porozmawiamy także o wielości nowych realizmów, awangardowej prozie kobiecej, liberaturze oraz afektywnych poetykach pamięci. Lekturze wybranych tekstów krytycznych i literackich towarzyszyć będzie ciągły namysł nad kształtowaniem się płynnych i autonomicznych koncepcji podmiotowości w literaturze ostatniego stulecia.

Opcja literaturoznawstwo: The literature and culture of Australia

dr Katarzyna Hauzer

Kurs przedstawia podstawowe zagadnienia związane z kulturowo-literackim wizerunkiem australijskiego kontynentu, od początku kolonizacji do współczesności. Osią dyskusji będzie poszukiwanie tożsamości narodowej, problematyka aborygeńska oraz poszczególne etapy kolonizacji takie, jak zesłanie oraz syndrom przetrwania. Głównym wyznacznikiem definicji współczesnej Australii i problemów charakterystycznie australijskich będzie złożony proces współistnienia kultur Zachodu, imigracji oraz rdzennych mieszkańców kontynentu.

Opcja lingwistyka: Intercultural encounters in professional settings

dr Ewa Bandura

Celem zajęć będzie uświadomienie słuchaczom specyfiki komunikowania się, nawiązywania kontaktów i unikania nieporozumień z przedstawicielami różnych kultur w środowisku zawodowym np. związanym z biznesem, służbą zdrowia, turystyką czy edukacją. Wyjaśnimy pojęcia związane z komunikacją międzykulturową (style komunikowania się, językowy obraz

świata, itp.), przyglądniemy się przykładom nieporozumień zakłócających komunikację, a także profilowi interkulturowego mediatora. Uczestnicy będą mieli okazję sprawdzać i rozwijać własną kompetencje międzykulturową.

Opcja lingwistyka: Growing through stories. The role of narratives in foreign language education

dr Magdalena Trepczyńska

Tematem kursu jest wykorzystanie tekstów o charakterze narracyjnym w edukacji językowej w zakresie podnoszenia świadomości językowej i interkulturowej, doskonalenia sprawności językowych i komunikacyjnych, rozwijania zdolności krytycznego myślenia i twórczej auto-ekspresji.

Opcja lingwistyka: Wordplay in different communicative settings

dr hab. Ewa Willim, prof. UJ

Celem kursu jest przedstawienie technik manipulowania językiem na jego różnych płaszczyznach dla osiągnięcia różnych efektów komunikacyjnych. Gry słowne i techniki w nich stosowane omawiane będą na materiale żartów, zagadek i łamigłówek językowych, oraz reklam. Jednocześnie przedstawione zostaną kierunki badań naukowych i teorie związane z analizą gier słownych, które mogą stanowić inspirację dla studentów w ich przyszłej aktywności badawczej i zawodowej, w tym tłumaczeniowej i dydaktycznej.

OPCJE OFEROWANE NA STUDIACH MAGISTERSKICH W SEM. LETNIM 2021/22

Opcja przekładoznawstwo: Psychiatric Textbooks in Translation

dr Małgorzata Cierpisz

Kurs wprowadzający do tłumaczenia tekstów specjalistycznych z zakresu psychologii klinicznej. Studenci poznają główne szkoły terapeutyczne i stosowaną w nich terminologię. Dowiadują się, jak wygląda tryb współpracy z wydawnictwem z punktu widzenia tłumacza i wprawiają się w tłumaczeniu fragmentów tekstów naukowych (z języka angielskiego na język polski).

Opcja przekładoznawstwo: Humour in Translation

dr hab. Władysław Chłopicki, prof. UJ

W ramach tego kursu studenci poznają w praktyce sztukę przekładu krótkich tekstów humorystycznych. Przekłady dokonywane będą przede wszystkim na język polski, choć kilka tekstów będzie także tłumaczonych na język angielski, a w dyskusji omówione zostaną problemy językowe i kulturowe, a także preferowane strategie przekładu. Materiał obejmuje dowcipy, dowcipy rysunkowe, aforyzmy i cytaty, napisy filmowe, fragmenty artykułów prasowych i teksty literackie.

Opcja przekładoznawstwo: Audiovisual Translation

dr Jerzy Świątek

Opcja stanowi praktyczne wprowadzenie do teorii i – przede wszystkim – praktyki tłumaczenia audiowizualnego, a konkretnie do tworzenia i tłumaczenia napisów przy wykorzystaniu przynajmniej dwu różnych platform przeznaczonych do tego celu.

Część teoretyczna obejmuje bardzo skrótowe przedstawienie specyfiki tłumaczenia audiowizualnego i przedstawienie wybranych przykładów ilustrujących tę specyfikę.

Część praktyczna to indywidualna i grupowa praca polegająca na tworzeniu napisów do prezentacji TED na platformie specjalnie dedykowanej do tego celu, które następnie zostają weryfikowane i na stałe pozostają na platformie YouTube. Część druga to zapoznanie z jedną z dostępnych platform oraz tworzenie transkrypcji oryginalnego testu, synchronizacja ścieżki dźwiękowej z obrazem aż w końcu tłumaczenie ścieżki dźwiękowej na język polski.

Opcja przekładoznawstwo: Words in pictures – on translating illustrated works

mgr Karolina Rybicka-Tomala

Kurs ma na celu przedstawienie tematu współistnienia obrazu i tekstu pisanego w kontekście przekładu, zarówno z teoretycznego, jak i praktycznego punktu widzenia. Zajmiemy się współczesnymi teoriami z pogranicza nauk o przekładzie, nauk o (tłumaczeniu) literaturze dla dzieci oraz sztuk wizualnych, jak również skupimy się na strategiach pracy tłumaczeniowej z różnego rodzaju dziełami w których aspekty wizualne łączą się z aspektami werbalnymi (i *vice versa*). Zajęcia obejmują też element warsztatowy – tłumaczenia różnych gatunków ilustrowanych dzieł, takich jak książka obrazkowa, książka ilustrowana oraz różnego rodzaju komiksy i powieści graficzne (i owszem: dowiedzą się, czym te gatunki się między sobą różnią). Celem tych zajęć będzie uświadomienie przyszłym tłumaczkom i tłumaczom, jaką rolę w opracowywaniu strategii.

Opcja literaturoznawstwo: Queer Britannia

dr hab. Robert Kusek, prof. UJ

Kurs podejmuje temat związków pomiędzy brytyjską literaturą i kulturą a kwestiami płci kulturowej i seksualności – zwłaszcza nieheteronormatywności. Szczególna uwaga zostanie poświęcona wybranym XX- i XXI-wiecznym zjawiskom literackim i kulturowym (literatura piękna, sztuki wizualne, film, telewizja), które stały się kanoniczne lub fundacyjne dla angielskojęzycznej kultury gejowskiej/lesbijskiej/queerowej. Analiza wybranych tekstów kultury zostanie uzupełniona o refleksję nad takimi kategoriami jak literatura gejowska, lesbijska i literatura queer.

Opcja lingwistyka: Text Studies

prof. dr hab. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska

Celem opcji jest dostarczenie studentom 1-go i 2-go roku SM, szczególnie specjalizacji „lingwistyka”, podstawowej wiedzy z tekstologii. Skupiamy się głównie na tekście werbalnym, zwłaszcza artystycznym, jako jednostce analizy ponad-zdaniowej. Cechy takiego tekstu można rzutować na teksty niewerbalne, szczególnie wizualne. Główne zagadnienia to: 1) mechanizmy językowe odpowiedzialne za spójność tekstu (kohezja i koherencja); 2) główne założenia semantyki światów możliwych oraz teorii światów tekstu/dyskursu; 3) transtekstualność – sposoby, w jakie teksty werbalne i niewerbalne „rozmawiają” ze sobą (m. in. ekfrazą); 4) teoria dużych i wielkich figur (makro- i megatropów) jako mechanizmów organizujących teksty literackie, jak również teksty wizualne; 5) teoria gier językowych realizowanych w tekście i wokół niego – gry autora, czytelnika/interpretatora, samego tekstu, tłumaczy. Te ostatnie wiążą się także z teorią figuracji, ukazując, jak tłumacze radzą sobie ze stylistyką tekstu. Zajęcia odwołują się do różnych metodologii: semantyki/stylistyki post-strukturalnej i kognitywnej, semiotyki, a także elementów filozofii języka.

Opcja lingwistyka: "Kites rise highest against the wind, not with it": political speeches in action

dr Joanna Szczepańska-Włoch

Celem proponowanych zajęć jest poszerzenie wiedzy studentów odnoszącej się do dyskursu politycznego, a w szczególności do wywiadu politycznego oraz przemówień prezydenckich. Studenci zapoznają się z teoriami dyskursu proponowanymi przez Michela Foucault, Teuna A. van Dijka czy Normana Fairclougha; oraz pojęciem strategii teksto-twórczych koniecznym do analizy języka polityków. Nie bez znaczenia będzie tu teoria gier dyskursywnych Lauriego Carlsona, paradygmat strategiczny Jaakko Hintikka, czy podejście strategiczne przyjęte przez Avinasha K. Dixita i Barry'ego J. Nalebuffa w odniesieniu do gier w biznesie. Studenci będą mieli sposobność przestudiowania przemówień takich przedstawicieli świata polityki jak Winston Churchill, Margaret Thatcher, John F. Kennedy, Ronald Reagan, Lyndon B. Johnson czy Barack Obama. Analizie zostaną poddane wybrane fragmenty przemówień/wywiadów politycznych.

Opcja praktyczna nauka języka angielskiego: English: Extra practice

mgr Alina Ielisieieva

Kurs jest przeznaczony dla osób, które pragną poszerzyć praktyczną znajomość gramatyki języka angielskiego. W trakcie zajęć zostaną omówione podstawowe struktury gramatyczne. Studenci będą mieli możliwość ugruntować oraz sprawdzić swoją dotychczasową znajomość wybranych zagadnień gramatycznych.